

NWO: direct naar Open Access

27-11-2015 13:00

Internationale beweging

Om een bijdrage te leveren aan de brede internationale beweging richting Open Access scherpst NWO per 1 december haar subsidievoorwaarden op dit gebied aan. Wereldwijd is NWO de eerste nationale wetenschapsfinancier die een dergelijke stap zet. De organisatie draagt hiermee bij aan de doelstelling van Staatssecretaris Dekker van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De Staatssecretaris stelt dat in 2024 100% van de met publiek geld gefinancierde publicaties Open Access moeten zijn. De aangescherpte subsidievoorwaarden zijn van toepassing op alle 'call's for proposals' die NWO na 1 december 2015 open stelt.

'Gold' is gewenst, 'green' is verplicht

Open Access kent twee basisvarianten. 'Gold' en 'Green' Open Access zijn twee verschillende varianten van hetzelfde principe: vrije toegang tot wetenschappelijke publicaties. Bij 'Gold' Open Access publiceren onderzoekers in een volledig Open Access-tijdschrift. Deze tijdschriften zijn volledig openbaar toegankelijk en kennen geen betaalde abonnementen. Een alternatief voor publiceren in een Gold Open Access tijdschrift is 'Green' Open Access. Hierbij publiceert een onderzoeker in een abonnee-tijdschrift, maar zorgt dat een versie van zijn werk direct na publicatie openbaar toegankelijk is via een openbare database (bijvoorbeeld een universitaire repository).

Naast deze twee varianten heeft de vereniging van Nederlandse universiteiten (VSNU) met een aantal wetenschappelijke uitgevers overeenkomsten gesloten. Deze overeenkomsten maken het voor Nederlandse onderzoekers mogelijk om bij deze uitgevers zonder extra kosten Open Access te publiceren. Door gebruik te maken van een van deze verschillende mogelijkheden kunnen onderzoekers in verreweg de meeste wetenschappelijke tijdschriften blijven publiceren en tegelijkertijd iedereen vrij kennis laten nemen van hun publicaties.

NWO vraagt onderzoekers al enige tijd om hun publicaties Open Access toegankelijk te maken. Met de aangescherpte subsidievoorwaarden wordt publiceren in Open Access niet langer vrijblijvend. Jaarlijks verschijnen met financiering van NWO duizenden wetenschappelijke publicaties waarop de Open Access-voorwaarden van toepassing zullen zijn.

NWO ondersteunt de overgang naar Open Access ook financieel. De eventuele kosten voor het publiceren van Gold Open Access-artikelen en –boeken zijn subsidiabel via het Stimuleringsfonds Open Access Publicaties van NWO. Projectleiders van door NWO gefinancierd onderzoek kunnen via dit fonds tot 6000 euro per project aanvragen om Gold Open Access te publiceren.